

Göteborgs universitet
Box 100
405 30 Göteborg

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Per Gunnar Rosengren
08-563 088 16
per-gunnar.rosengren@hsv.se
BESLUT

2008-12-02
Reg.nr 83-5208-08

Ansökan om tillstånd att använda alternativt urval till tandteknikerprogrammet vid Göteborgs universitet

Ärendet

Göteborgs universitet ansöker om fortsatt tillstånd att använda prov- och intervjubaserat urval till tandteknikerprogrammet. Göteborgs universitet vill använda det alternativa urvalet till sammanlagt två tredjedelar av platserna, dvs. ansökan gäller platser utöver den tredjedel som lärosätet självt kan besluta om. Urvalsmetoden som beskrivs nedan har tillämpats sedan antagningen 1995.

Lärosätets motivering och beskrivning

Motivering

Göteborgs universitet menar att studiemotivation och studieintresse, likaväl som en god manuell färdighet, underlättar möjligheterna att slutföra studierna på tandteknikerprogrammet. Stresstålighet, tålamod och uthållighet är också viktiga egenskaper för tandteknikerna i yrkeslivet. Dessa egenskaper mäts emellertid inte på ett tillräckligt bra sätt genom betyg och högskoleprov, men genom att Göteborgs universitet använder det alternativa urvalet kan sökande identifieras som uppvisar de ovan nämnda egenskaperna. Det är även viktigt att undvika studieavbrott för samtliga inblandade eftersom det är svårt att ersätta studenter som avbryter studierna och även svårt för studenterna att behöva avbryta studierna. En antagning som fokuserar på motivation, intresse och färdigheter bör således ligga i både programmets och studentens intresse. Göteborgs universitet har använt ett alternativt urval till tandteknikerprogrammet sedan 1995 men det har under perioder omfattat olika andelar av platserna (två tredjedelar och samtliga platser). Med högt söktryck har det alternativa urvalet fungerat väl men sämre med begränsat antal sökande.

Universitetet arbetar med en utvärdering av det alternativa urvalet men denna är ännu inte helt färdig. Emellertid visar det sig preliminärt att andelen studieavbrott

är väsentligt lägre i gruppen för det alternativa urvalet jämfört med övriga urvalsgrupper.

Beskrivning av urvalsinstrumentet

De som sökt direkt till alternativt urval och till programmet i första, andra och ibland, beroende på det totala antalet sökande, även tredje hand, erbjuds att delta i provet under en dag där de sökande deltar i uppsatsskrivning, intervju och i ett manuellt test.

Uppsats över givet ämne (60 min)

Uppsatsen avhandlar ett ämne som inte kräver några förkunskaper. Syftet är att bedöma de sökandes framtida möjligheter att skriva examens- och seminariearbeten. Bedömningsgruppen beslutar om nya ämnen varje år, så att det blir ett ämne per urvalsdag. Ämnet presenteras på urvalsdagen. Uppsatsen bedöms av bedömaregruppen utifrån skalan; bristfällig 1, nöjaktig 2 och utmärkt 3.

Manuellt test (60 min)

Det manuella testet innebär att den sökande efter en demonstration får sitta på kurslaboratoriet och prova att använda tandteknisk borrutrustning för att slipa till en platta efter en given form på bestämd tid. Detta genomförs både för att den sökande ska få en insikt om hur det är att arbeta manuellt som tandtekniker och för att ge en bild av den sökandes förmåga att reproducera en form. Det manuella provet bedöms utifrån samma skala som uppsatsprovet. Avgörande för bedömningen är hur väl plattan utformats i förhållande till en förlaga. Bland annat bedöms slipyttans jämnhet och passform mot förlagan.

Intervju (ca 30-40 min)

Två personer med anknytning till tandteknikerprogrammet genomför en intervju enskilt med den sökande under 30-40 minuter. Minst en av de två intervjuarna är lärare på tandteknikerprogrammet. Den andra intervjuaren kan vara en tandläkare med anknytning till programmet, en nyligen utexaminerad student eller en representant från tandteknikerkåren. Att ha nyutexaminerade tandtekniker och branschrepresentanter som intervjuare ger den sökande dels en bredare bild av hur utbildningen och branschen ser ut, dels en möjlighet att träffa blivande kollegor och arbetsgivare och direkt känna en koppling till det framtida yrkeslivet. Intervjun syftar även till att delge information om yrket och utbildningen men det finns även möjlighet att besvara frågor från den sökande. De som har en missvisande bild av yrket kan direkt få svar och lärarna har möjlighet att ge en fördjupad information.

Under samtalet görs en bedömning av:

- kunskap och intresse för yrket

- motivation för studierna
- kommunikationsförmåga
- känslomässig stabilitet/mognad
- social förmåga

Efter avslutad intervju diskuterar de båda intervjuarna den sökande utifrån kriterierna ovan och ger en sammanfattade bedömning enligt skalan; tveksamt lämplig (den sökande har mycket dålig eller felaktig information om vad yrket innebär och visar heller inget intresse av att veta mer under intervjun), lämplig (den sökande är något villrådig och har sökt flera utbildningar men har ändå viss information eller uppfattning om yrkesvalet) eller mycket lämplig (den sökande är välinformerad om yrket och utbildningen och visar ett stort intresse/motivation).

Rangordningen av deltagarna sker i första hand genom intervjun, därefter genom det manuella testet och i sista hand genom uppsatsen. I de fall där flera sökanden har samma resultat, prioriteras för närvarande manliga sökande före kvinnliga, på grund av programmets sneda könsfördelning.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket bedömer att tandteknikerutbildningen är av sådan karaktär att det motiverar att ett prov- och intervjubaserat urval används till större andel än till en tredjedel av platserna. Utbildningen är praktiskt inriktad, där finmotorik samt sinne för färg, form och estetik är mycket viktigt. Vidare utgör kommunikation och samarbete med övriga i tandvårdsteamet viktiga komponenter. Högskoleverket menar att det finns ett värde i att flera urvalsinstrument används och har därför angivit i sina riktlinjer att det alternativa urvalet bör omfatta hälften av platserna – inklusive den del som universitetet själv kan besluta om – för att det inte ska bli för få platser till betyg och högskoleprovsgruppen.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket beslutar enligt 7 kap. 15 § högskoleförordningen att Göteborgs universitet får tillämpa ett alternativt urval för antagningen till tandteknikerprogrammet från och med höstterminen 2009 till och med höstterminen 2012. Tillståndet avser hälften av platserna till programmet inklusive de platser som universitetet själv kan besluta om. För den del som inte ingår i det alternativa urvalet ska platserna fördelas så att 25 procent tillsätts på grundval av betyg och 25 procent på grundval av högskoleprovsresultat.

Rangordning av utbildningsort får inte användas i urvalet, utan alla behöriga sökande till det alternativa urvalet ska erbjudas att delta.

Tillståndet gäller från och med antagningen till höstterminen 2009 till och med antagningen till höstterminen 2012. Därefter ska universitetet inkomma med en

uppföljning av hur urvalet fungerat. Uppföljningen ska vara Högskoleverket till handa senast den 30 september 2012.

Högskoleverket förutsätter att information till presumtiva sökande innehåller en fyllig beskrivning av det alternativa urvalet och en noggrann beskrivning av hur Göteborgs universitet bedömer i vilken utsträckning de sökande uppfyller de olika kraven som anges i urvalsmodellen.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av Per Gunnar Rosengren, utredare.

Leif Strandberg

Per Gunnar Rosengren